

บทคัดย่อ

จากกรณีที่มีการพบในเทรตปนเปื้อนในแหล่งน้ำบาดาลรอบบริเวณพื้นที่เกษตรกรรมใน จังหวัดกาญจนบุรีและสุพรรณบุรี ซึ่งมีในเทรตปนเปื้อนสูงกว่า 3 เท่าของมาตรฐานน้ำดื่มสากลของ องค์การอนามัยโลก (WHO) โดยมีสาเหตุมาจากการใช้ปุ๋ยและสารเคมีที่มากเกินไปจนความจำเป็นของพืช จนก่อให้เกิดการสะสมของปุ๋ยและสารเคมีในดินและปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำใต้ดิน หากนำมาอุปโภค บริโภคก็สามารถก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ จะเห็นได้ว่า การทำ เกษตรกรรมถือเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหามลพิษ ที่อาจส่งผลกระทบต่อมนุษย์และ สิ่งแวดล้อมได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองน้ำใต้ดินจากการ ปนเปื้อนปุ๋ยเคมีในภาคเกษตรกรรม เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายทั้งของประเทศไทยและ ต่างประเทศในการคุ้มครอง อนุรักษ์ และฟื้นฟูน้ำใต้ดิน และนำมาปรับปรุง แก้ไขกฎหมายให้ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถช่วยปกป้อง คุ้มครอง และ อนุรักษ์น้ำใต้ดินได้อย่างยั่งยืนต่อไป โดยมีมาตรการทางกฎหมายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. 2550 (ฉบับที่ 2)

ผลการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่อาจให้ความคุ้มครอง น้ำใต้ดินจากการปนเปื้อนปุ๋ยเคมีในภาคเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากนัก โดยเฉพาะ พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 แม้จะมีมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพน้ำ บาดาล ซึ่งสามารถป้องกันน้ำบาดาลได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่มีบทบัญญัติในการคุ้มครองและ อนุรักษ์น้ำใต้ดินที่เหมาะสม และขาดมาตรการในการฟื้นฟูที่ชัดเจน ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นควร กำหนดให้มีพื้นที่คุ้มครองแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญ เพื่อเป็นการป้องกันและคุ้มครองแหล่งน้ำบาดาล มิให้คุณภาพน้ำบาดาลในบริเวณนั้นได้รับความเสียหาย อีกทั้งควรแก้ไขบทนิยามคำว่า “น้ำบาดาล” โดยไม่ใช้ระดับความลึกมาเป็นเกณฑ์ เหมือนกับกฎหมายน้ำบาดาลของหลายๆประเทศ เพื่อให้ สามารถนำมาตรการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลมาแก้ไขปัญหาช่องว่างทางกฎหมาย ได้ และในส่วนของการฟื้นฟูน้ำบาดาล กฎหมายต้องจัดให้มีแผนในการบริหารจัดการและฟื้นฟูน้ำ บาดาล โดยนำเงินจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการและฟื้นฟูน้ำ บาดาล เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็วทันการณ์

นอกจากมาตรการทางกฎหมายแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความรู้ในการทำเกษตรกรรมที่ถูกต้องกับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป และควรส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี รวมทั้งการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยปกป้องและคุ้มครองคุณภาพน้ำใต้ดิน เพื่อให้ลูกหลานของเราได้น้ำสะอาดใช้ในวันข้างหน้าต่อไป

Abstract

As a consequence of the nitrate contamination found in groundwater sources around the agricultural areas of Kanchanaburi and Suphan Buri, the water were more 3-times contaminated than the WHO's drinking water standards. It arose from the fertilizers and chemicals superfluously applied to plants, resulting in the accumulation of such fertilizers and chemicals in ground and contaminating into the subsurface water sources. If this water was consumed and utilized, it may adversely effect on the human health. Therefore the agriculture was deemed as a cause of pollution problem that may harm the human and environment. For this reason, the researcher proposed the legal measures on protecting the subsurface water from the fertilizer contamination of agriculture. The objectives of this research were to study the legal measures of both Thailand and other countries regarding subsurface water protection, preservation, and rehabilitation that should be applied to modify and amend the law to be more proper and effective. It will be a way to prevent, protect, and preserve the sustainable subsurface water. There are legal measures in many laws: Groundwater Act B.E.2520, The Enhancement of National Environment Quality Act B.E.2535, and Fertilizer Act B.E.2550 (No. 2).

The findings revealed that the current legal measures could not protect the subsurface water effectively from the contamination of agricultural fertilizers. In particular the Groundwater Act B.E.2520 contained the quality control and examination measures of groundwater that could be protected to a certain extent, but the proper legislations of subsurface water protection and preservation have not been included in and also the obvious rehabilitation. Hence, the researcher was of view that the main sources of groundwater should be specified in order to prevent and protect such sources from damages in quality. Furthermore the term "Groundwater" should be defined without the criteria of depth as the same laws of many countries in order to apply the quality control and examination measures of groundwater to fill the gap in law. As for the rehabilitation

of groundwater, the law shall provide the plan to clean-up the pollution and restore it with the groundwater development fund for expeditious solution in time.

Other than the legal measures, the relevant authorities should provide the agriculturists and people in general with the right agriculture, and promote the utilization of natural/organic fertilizers instead of chemicals, as well as the eco-friendly agriculture that would contribute to prevent and protect the quality of subsurface water so that our descendants still have the clean water in the future.